

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Waldemar Płóciennik

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **M. K. (K.)**

skazanego za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 lipca 2024 r.

w trybie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

kasacji wniesionych przez obrońcę oraz prokuratora na korzyść skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 22 stycznia 2024 r. sygn. akt VII Ka 872/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt II K 1061/21,

1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego M. K. przekazuje Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. nakazuje zwrot oskarżonemu kwoty 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł uiszczonej tytułem opłaty od kasacji;

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, orzekając w składzie jednoosobowym, wyrokiem z dnia 22 stycznia 2024 r. sygn. akt VII Ka 872/23, utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 10 maja 2023 r., sygn. akt II K 1061/21 – skazujący M. K. za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. na karę 2 lat i miesiąca pozbawienia wolności i na podstawie art. 41a § 2, § 4 k.k. orzekający wobec oskarżonego zakaz kontaktowania się z pokrzywdzoną na okres 5 lat oraz zakaz zbliżania się do pokrzywdzonej na odległość do 100 metrów na okres 5 lat.

Z kasacjami na korzyść oskarżonego wystąpili jego obrońca oraz prokurator.

Obrońca zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego polegające na obrazie przepisów:

1. art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. przez dokonanie oceny materiału dowodowego, w tym dowodów z zeznań świadków i dokumentów, a także wyjaśnień oskarżonych wbrew zasadom wyrażonym w tych przepisach, wbrew wskazaniom wiedzy i doświadczenia życiowego na niekorzyść oskarżonego M. K. co miało istotny wpływ na treść wyroku i skutkowało podtrzymaniem błędnego stanowiska Sądu Rejonowego, jakoby oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów;
2. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. przez nierozważenie i nieustosunkowanie się przez Sąd Okręgowy do wszystkich zarzutów i wniosków zawartych w apelacji obrońcy oskarżonego M. K. którą w całości podtrzymał, co miało istotny wpływ na treść wyroku i skutkowało utrzymaniem błędnego stanowiska Sądu Rejonowego, jakoby oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów,
3. art. 29 § 1 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. poprzez orzekanie przez Sąd Okręgowy w przedmiocie apelacji obrońcy w składzie jednoosobowym, a nie w składzie trzyosobowym, co miało istotny wpływ na treść wyroku i skutkowało podtrzymaniem błędnego stanowiska Sądu Rejonowego, jakoby oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów.

Ponadto obrońca podniósł zarzut niewspółmierności kary (surowości).

Podnosząc opisane wyżej zarzuty skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie w razie nieuwzględnienia tego wniosku – o uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze i wyroku Sądu Rejonowego w Żarach i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie – uchylenie w całości wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze i wyroku Sądu Rejonowego w Żarach i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu apelacyjnym.

Prokurator Rejonowy w Żarach, kierując kasację na korzyść skazanego, zarzucił rażące naruszenie przez Sąd Okręgowy w Zielonej Górze, orzekający o utrzymaniu w mocy wyroku Sądu Rejonowego w Żarach, skazującego M. K. za przestępstwo z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., przepisów prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 29 § 1 k.p.k. i art. 449 § 2 k.p.k. *a contrario*, poprzez orzekanie jednoosobowe w sprawie apelacyjnej, prowadzonej i zakończonej w postępowaniu przygotowawczym w formie śledztwa, zamiast wymaganego składu trzech sędziów, co spowodowało, że Sąd był nienależycie obsadzony i prowadziło w ten sposób do wystąpienia bezwzględnej podstawy uchylenia orzeczenia odwoławczego.

Podnosząc powyższy zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja prokuratora w całości, zaś obrońcy oskarżonego w zakresie zarzutu z pkt. 3 okazały się uzasadnione w stopniu oczywistym. Stwierdzenie wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. umożliwiało ich uwzględnienie na posiedzeniu.

Bezspornie bowiem Sąd odwoławczy przeoczył w momencie orzekania, że postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie było prowadzone w formie śledztwa. Zostało ono wszczęte postanowieniem z dnia 26 lutego 2021 r. i prowadzone było w tej formie aż do jego zakończenia, na co wskazuje wydane w dniu 25 października 2021 r. postanowienie o zamknięciu śledztwa. W konsekwencji sprawa winna być rozpoznana w instancji odwoławczej w składzie wyznaczonym w oparciu o zasady ogólne, tzn. trzyosobowym (art. 29 § 1 k.p.k.). Tymczasem w

przedmiotowej sprawie orzekał na rozprawie apelacyjnej i wydał zaskarżony wyrok Sąd Okręgowy w składzie jednoosobowym. Sąd odwoławczy swoją pomyłkę dostrzegł dopiero na etapie sporządzania uzasadnienia zaskarżonego kasacją wyroku.

Stwierdzone uchybienie stanowi bezwzględna, określona w przepisie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., przyczynę odwoławczą w postaci nienależytej obsady sądu, powodującą jednocześnie konieczność uchylecia wadliwego wyroku Sądu II instancji, i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, w toku którego będzie on procedował w składzie respektującym relewantne przepisy ustawy procesowej.

Uwzględniając powyższą okoliczność i uznając, że rozpoznanie w tym zakresie jest wystarczające do wydania orzeczenia, na obecnym etapie postępowania przedwczesne byłoby odnoszenie się do pozostałych zarzutów podniesionych w kasacji obrońcy (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.).

Tylko dla kompletności wyводу odnotować należało, że Sąd Rejonowy pominął orzeczenie względem oskarżonego skazanego za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, obligatoryjnego środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio (art. 41 § 1a k.k.). Wszakże orzeczenie co do tego środka karnego miało – wobec przypisania oskarżonemu przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. – charakter obligatoryjny, niezależnie od tego, czy sprawca przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności dokonanego na szkodę małoletniego uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju, a popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej przez niego działalności (por. R. Krajewski. Zakaz wykonywania zawodu i działalności oraz zajmowania stanowisk związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na ich szkodę, „Jurysta” 2009/7, s. 31).

Uchybienie to nie może jednak zostać konwalidowane w obecnie prowadzonym postępowaniu z uwagi na kierunek wniesionej apelacji oraz zakaz *reformationis in peius*.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak na wstępie.

[PGW]

[ms]